

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ Γ' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΝΕΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ: ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΧΡΗΣΤΑΚΗ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ: ΜΑΡΙΑ ΠΗΓΟΥΝΑΚΗ

A. Οι ειδικοί θεωρούν πως οι σχέσεις έχουν χειροτερέψει εξαιτίας της αλλοτρίωσης της σύγχρονης εποχής και αυτό γενικεύεται και στην ψυχολογία των ανθρώπων, κατά το "Halo effect". Αρνητική είναι και η συμβολή της παγκοσμιοποίησης, που δημιουργεί ρευστότητα σε ζωτικούς τομείς της καθημερινότητας, προκαλώντας την ανάγκη για γρήγορη και επιφανειακή απόλαυση και στις σχέσεις. Αυτές γίνονται επιδερμικές, χωρίς διάρκεια και διαλύονται εύκολα, καθώς το άτομο μπορεί να αναζητήσει άμεσα άλλες σχέσεις. (70 λέξεις)

B1. Στην Ελλάδα σήμερα, οι νέοι θεωρούν δεδομένη και αυτονόητη την ελευθερία των σχέσεων. «Η συστηματική χρήση της τεχνολογίας», μάλιστα, «έχει διαμορφώσει ένα νέο μοντέλο συμπεριφοράς, σύγχρονο αλλά και πολύ πιο απρόσωπο» (1η παρ), «τα δύο φύλα χρησιμοποιούν πιο άμεσους τρόπους είτε για να έρθουν πιο κοντά, είτε για να χωρίσουν πιο εύκολα» (2η παρ). Αυτή η ευκολία, ωστόσο, κάνει για τους σύγχρονους νέους τις σχέσεις πιο πολύπλοκες και ρευστές, επιφανειακές έως εικονικές, χωρίς βάθος και ουσία. Μπορούν να κυκλοφορούν, να αγκαλιάζονται, να εκδηλώνουν τον έρωτά τους δημοσίως, να φλερτάρουν διαδικτυακά, να χωρίζουν, να δημοσιοποιούν προσωπικές τους στιγμές και μάλιστα πολλές φορές, άκριτα και επιπόλαια.

Αντίθετα οι νέοι στο Ιράν δεν έχουν τη δυνατότητα να δημοσιοποιήσουν τον έρωτά τους ούτε να τον εκφράσουν δημοσίως, όπως το ζευγάρι που αναφέρεται στην είδηση του κειμένου 2, καθώς κάτι τέτοιο συμβάλλει στη «διάδοση διαφθοράς και ανηθικότητας» και αποτελεί «συνάθροιση και συμπαιγνία με σκοπό τη διατάραξη της εθνικής ασφάλειας και συμμετοχή σε προπαγάνδα κατά του καθεστώτος». Οι κυρώσεις ήταν σοβαρές, καθώς «καταδικάστηκαν όχι μόνο σε φυλάκιση, αλλά και σε διετή απαγόρευση χρήσης του διαδικτύου και σε διετή απαγόρευση εξόδου από τη χώρα», απορρίφθηκε μάλιστα και η «νομική εκπροσώπηση του ζευγαριού κατά τη διάρκεια της δίκης». Να σημειωθεί εδώ ότι το ζευγάρι ήταν αρραβωνιασμένο.

Το αυτονόητο, λοιπόν, για τους νέους στη χώρα μας μπορεί να οδηγήσει στη φυλακή ένα ζευγάρι στο Ιράν.

B2 α. Στη δεύτερη παράγραφο του κειμένου 1, η **βεβαιότητα** διατυπώνεται με εκφραστικές επιλογές, όπως τα **επιρρήματα** «αναμφισβήτητα» και «προφανώς», επίσης την επιλογή **γ' ρηματικού προσώπου ενεστώτα και έγκλισης οριστικής** «τα δύο φύλα χρησιμοποιούν» «οι ρυθμοί της καθημερινότητας λειτουργούν» κτλ. αποδίδοντας το πραγματικό και την αντικειμενικότητα στον λόγο. Συγχρόνως είναι εμφανής και η **πιθανολόγηση με τη διάζευξη** «είτε..... είτε», με τη χρήση του **δυνητικού «μπορεί να»**.

Η βεβαιότητα προδίδει την αλήθεια των λεγομένων του συγγραφέα και δηλώνει πως οι σκέψεις του ανταποκρίνονται στη σύγχρονη πραγματικότητα, που εκφράζει τη ρευστότητα των ανθρώπινων σχέσεων, το εικονικό τους περιεχόμενο.

Η πιθανολόγηση αφορά τους λόγους για τους οποίους τα δύο φύλλα χρησιμοποιούν πιο άμεσους τρόπους σήμερα για να επικοινωνήσουν - για να έρθουν πιο κοντά ή για να χωρίσουν - και τον πιθανό λόγο που αυξάνει τη χρήση του διαδικτύου για την επικοινωνία μεταξύ τους - είναι οικονομική και ελκυστική επιλογή.

Η συνύπαρξη βεβαιότητας και πιθανολόγησης στην ίδια παράγραφο συμβάλλει στην αποφυγή από την πλευρά του συγγραφέα της απολυτότητας για το σύνολο των επιχειρημάτων του, αποδεικνύει την ευθυκρισία και την ικανότητά του να διακρίνει τα θέματα για τα οποία μπορεί να είναι βέβαιος από εκείνα των οποίων η βεβαιότητα είναι επισφαλής. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να ενισχύεται η πειστικότητα και η αξιοπιστία του και να περιορίζεται ο κίνδυνος να αμφισβητηθεί από τον αναγνώστη.

B2 β. Το γραμματειακό είδος στο οποίο ανήκει το κείμενο 2 είναι **ειδησεογραφικό άρθρο**. Καταγράφει την είδηση της φυλάκισης ενός ζευγαριού στο Ιράν, επειδή ανάρτησε τον δημόσιο χορό του. Η είδηση αναφέρει **πληροφορίες**, όπως τα ονόματα των συλληφθέντων, τον τόπο και τον χρόνο του γεγονότος, την αιτία σύλληψης, το πόρισμα του δικαστηρίου, καθώς και την ποινή τους. Αυτά τα στοιχεία προσδίδουν εγκυρότητα στην είδηση. Επιπροσθέτως, αναφέρεται **η πηγή της πληροφορίας** (πρακτορείο ειδήσεων HRANA), εξασφαλίζοντας την αξιοπιστία της είδησης. Επικρατεί **αντικειμενικό, σοβαρό και επίσημο ύφος**, καθώς είναι γραμμένο σε γ' πρόσωπο οριστικής και είναι εμφανής **η απουσία προσωπικών σχολίων** του συντάκτη (π.χ. διαβόητο). Τέλος, η είδηση μορφικά έχει συνταχθεί ως ανεστραμμένη πυραμίδα (τίτλος, περίληψη είδησης, ανάλυση είδησης) κάτι που διευκολύνει την κατανόηση του κειμένου και την άμεση ανταπόκριση του αναγνώστη σε αυτήν.

B3. Η κ. Κούρτογλου και ο κ. Καμπούρης αναφέρουν ότι αυτό που παρατηρούν είναι ότι υπάρχει μία τέτοια τάση, ειδικά στις νεαρές ηλικίες. Συνεχίζουν λέγοντας πως η σχέση με το κινητό και τα social έχει γίνει στην κυριολεξία δεύτερη φύση σε αυτές τις ηλικίες.

Ο μετασηματισμός του αποσπάσματος σε πλάγιο λόγο, εμπλέκει τον συγγραφέα με την άποψη των ομιλητών, την οποία φαίνεται να αποδέχεται. Το ύφος γίνεται τυπικό, αντικειμενικό και επίσημο. Επίσης, δε διακόπτεται η ροή του κειμένου. Ωστόσο, χάνεται η αμεσότητα, η ζωντάνια και η προφορικότητα του ευθέως λόγου και ο αναγνώστης αποστασιοποιείται.

Γ. Το ποιητικό υποκείμενο απευθύνεται άμεσα σε **β' πρόσωπο** στην αγάπη, την οποία **προσωποποιεί** «θα θέλα να φωνάξω το όνομά σου αγάπη». Ο ήχος του ονόματός της, και μόνο, έχει τόση **δύναμη**, όπως φαίνεται μέσα από τις εικόνες «των χτιστών που φιλιούνται με τον ήλιο», «των θερμαστών που ανασαίνουν όλα τα τριαντάφυλλα». Η αγάπη προκαλεί **αισιοδοξία και χαρά**. Επίσης, προκαλεί **συναισθήματα ελευθερίας και θάρρους** στα παιδιά, αφού αυτά «δεν θα φοβούνται το σκοτάδι». Η αγάπη **αναγεννά τη φύση**, καθώς με **ακουστικές εικόνες** αντιλαμβανόμαστε «τα καλάμια της ακροποταμιάς και τα τρυγόνια στους φράχτες». **Οι χώρες μονοιάζουν** και επαναλαμβάνουν τον ήχο της αγάπης με την **υπερβολή** «χτυπώντας όλες τις καμπάνες τους». Η ποιητική φωνή θέλει την αγάπη να «ξυπνά τα **όνειρα**» και να κρατάει ζωντανή την **ελπίδα** στον κόσμο. Τέλος, ο ποιητής ελπίζει ότι με το άκουσμα του ονόματός της αγάπης η δική του αγάπη θα προστατευτεί από τον χρόνο, τονίζοντας με το **επίρρημα** «πότε» τη **διαχρονικότητά** της.

Η αγάπη, αναμφισβήτητα, είναι η σημαντικότερη αξία στη ζωή των ανθρώπων και των λαών. Ωστόσο, αυτό που θεωρώ ως το πιο ιδιαίτερο χαρακτηριστικό της είναι η δύναμή της να κρατήσει ζωντανά τα όνειρα των ανθρώπων και, γιατί όχι, να τους βοηθήσει να τα εκπληρώσουν, οδηγώντας τους στην ευτυχία και την ευημερία. (225 λέξεις)

Δ.

ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα της εταιρείας «Focus Bari» για τις σχέσεις των νέων, το 65% των ερωτηθέντων θεωρεί ότι οι σχέσεις έχουν γίνει χειρότερες συγκριτικά με τα προηγούμενα χρόνια και μόλις το 18% πιστεύει ότι έχουν βελτιωθεί σε σχέση με το παρελθόν. Τα αποτελέσματα αυτά δημιουργούν προβληματισμό σχετικά με το πόσο ουσιαστικές είναι οι σύγχρονες σχέσεις και τί ρόλο έχει παίξει σε αυτές η χρήση του διαδικτύου, ειδικά για τις νεαρότερες ηλικίες.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

Ζητούμενο 1: Για ποιους λόγους οι σχέσεις μεταξύ των δύο φύλων διέρχονται κρίση στην εποχή μας;

Οι σύγχρονες σχέσεις δεν είναι τόσο ουσιαστικές, καθώς έχουν γίνει πιο πολύπλοκες, απαιτητικές, απρόσωπες και ρευστές εξαιτίας του αστικού τρόπου ζωής. Ουσιαστικά συναισθήματα που πρέπει να υπάρχουν στις σχέσεις, όπως η ανιδιοτελής αγάπη, ο έρωτας, η εμπιστοσύνη, η έλξη, ο θαυμασμός, η εκτίμηση, η αποδοχή έχουν μάλλον δευτερεύοντα ρόλο.

→ Πληροφορίες του κειμένου

- το φλερτ έχει ατονήσει
- οι σχέσεις είναι πολύπλοκες και απαιτητικές, εξαιτίας του συνεχώς μεταβαλλόμενου τοπίου σε οικονομικό, τεχνολογικό επίπεδο, εξαιτίας των ρυθμών καθημερινότητας και των αγωνιών για το μέλλον
- οι άνθρωποι έχουν χάσει την υπομονή για μακροπρόθεσμα οπτική στις σχέσεις
- οι άνθρωποι δεν επενδύουν συναισθηματικά στις σχέσεις
- παρατηρείται περιορισμός της προσωπικής επαφής, εξαιτίας του δισταγμού και της αμηχανίας των νέων να φλερτάρουν
- η διαδικτυακή απόρριψη είναι λιγότερο οδυνηρή
- κυριαρχεί το φαινόμενο Halo effect, η τάση να τα βλέπουν όλα αρνητικά
- το διαδίκτυο έχει δημιουργήσει σχέσεις με εικονικό περιεχόμενο
- οι νέοι εθίζονται στη διαδικτυακή επαφή

→ επιχειρήματα δικά μου

- οι άνθρωποι δεν έχουν ελεύθερο χρόνο
- σήμερα υπάρχουν πολλαπλές απαιτήσεις και υποχρεώσεις οι οποίες θέτουν άλλες προτεραιότητες, όπως την καριέρα
- κυριαρχεί η οικονομική κρίση, άρα ο βιοπορισμός παραγκωνίζει τις συναισθηματικές ανάγκες των ανθρώπων

- η ευτυχία δεν συνδέεται, πλέον, με τα συναισθήματα αλλά με την υλική ευμάρεια
- εκλείπει γενικότερα η επικοινωνία μεταξύ των ανθρώπων
- κυριαρχεί καχυποψία και επιφυλακτικότητα και συγχρόνως ανικανότητα αφοσίωσης
- παρατηρείται άκρατος ατομικισμός με σύγχρονη έλλειψη αυτογνωσίας
- ο σύγχρονος άνθρωπος, εξαιτίας των λανθασμένων προτύπων, περιορίζεται στην εικόνα της εξωτερικής εμφάνισης, αξιολογώντας τον άλλον επιφανειακά.
- οι άνθρωποι είναι αλλοτριωμένοι και λειτουργούν υποκριτικά
- η σύγχρονη πραγματικότητα δημιουργεί ψυχολογικά προβλήματα, συμπλέγματα και ανασφάλειες

Ζητούμενο 2: μπορεί να απειλήσει τις σχέσεις των ανθρώπων το διαδίκτυο;

❖ Το διαδίκτυο μπορεί να επηρεάσει αρνητικά τις ανθρώπινες σχέσεις

→ πληροφορίες κειμένου

- όταν γίνεται εθιστική η χρήση του διαδικτύου και δεν επιτρέπει την ουσιαστική επαφή με ανθρώπους, όταν παρατηρείται απώλεια μέτρου
- όταν το φλερτ περιορίζεται στο διαδίκτυο
- όταν το διαδίκτυο αποτελεί δείκτη ασφαλείας για τους διστακτικούς και ντροπαλούς νεαρούς, κάτι που τους απομακρύνει από την πραγματικότητα και την κανονική ζωή
- όταν οι άνθρωποι επιλέγουν το διαδίκτυο για αναζήτηση συντρόφων, καθώς η διαδικτυακή απόρριψη είναι λιγότερο οδυνηρή

→ επιχειρήματα δικά μου

- το διαδίκτυο προκαλεί απομόνωση, περιθωριοποίηση και σταδιακά οδηγεί στη μοναξιά η ενασχόληση με την τεχνολογία είναι πιο εύκολη από τις ανθρώπινες σχέσεις, που θέλουν συνεχή προσπάθεια
- η ποικιλία του διαδικτύου και ο εντυπωσιασμός, που προκαλεί, μπορεί να υποκαταστήσει την ανθρώπινη παρουσία, η οποία, κάποιες φορές, γίνεται κουραστική και απαιτητική
- το διαδίκτυο παρέχει πληθώρα site γνωριμιών, όμως οδηγούν σε επισφαλείς και ίσως επικίνδυνες επιλογές
- παραβιάζονται προσωπικά δεδομένα

❖ Ωστόσο δεν πρέπει να δαιμονοποιείται το διαδίκτυο, αφού οι συνέπειες και οι κίνδυνοι εξαρτώνται από τη χρήση του ανθρώπου και κατ' επέκταση, αν αυτή είναι έλλογη και θεμιτή, μπορεί να επηρεάσει θετικά και τις ανθρώπινες σχέσεις.

→ Επιχειρήματα δικά μου

- το διαδίκτυο είναι ένα μέσο οικονομικό για να επικοινωνούν οι άνθρωποι άμεσα, γραπτώς ή με τη συνοδεία ήχου και εικόνας
- προσφέρεται η δυνατότητα διατήρησης σχέσεων από μακριά ή και δημιουργίας νέων φίλων ιδίως σήμερα που οι ρυθμοί ζωής δεν επιτρέπουν πολύ ελεύθερο χρόνο για συναναστροφή με άλλους ανθρώπους
- οι χρήστες μπορούν να αναζητήσουν επικοινωνία με άλλους χρήστες με τους οποίους να έχουν κοινούς προβληματισμούς για διάφορα θέματα προκειμένου να ανταλλάξουν απόψεις πάνω σε αυτά

- δεδομένου ότι ο σύγχρονος τρόπος ζωής δυσχεραίνει την διαπροσωπική επικοινωνία, το διαδίκτυο μπορεί να αναπληρώσει αυτό το κενό και να διευκολύνει την ανάγκη επικοινωνίας

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συμπερασματικά, μπορούμε να πούμε πως αναμφισβήτητα ο σύγχρονος τρόπος ζωής είναι αναμενόμενο να επηρεάσει και τις σχέσεις των ανθρώπων και μάλιστα αρνητικά, αφού πρόκειται για ασθματικό τρόπο ζωής. Ιδιαίτερα προσεκτικός, λοιπόν, οφείλει να είναι ο άνθρωπος, πόσο μάλλον ο νέος, με την ανεξέλεγκτη και ασύδοτη χρήση του διαδικτύου, εις βάρος των διαπροσωπικών του σχέσεων. Σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι το διαδίκτυο δεν μπορεί να αντικαταστήσει την ανθρώπινη επαφή, αφού η επικοινωνία μέσω αυτού θα παραμένει, πάντα, εικονική πραγματικότητα.

